

MAGYAR MERKUR

I 789-dik esztendőben.

A^o Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével

Szombaton Sz. András havának 14-dik Nappján.

Hadi környül állások.

Addig míg a *Laudon* Fő Vezérnek vezérlése alatt levő nagy had tsendes és nyugodalmastéli szállásokban fogja a telet tölteni; úgy látszik hogy a két szárnyon levő hadi seregeknek még a télen sem lesznek nyugta. — Oláh országból származott hiteles tudósításként a *Kóburgi* Hertzeg az ő seregével útban vagyon *Bukurest* felé. Már eddig talám meg is érkezett ottan. Ő is az ő győzödelmes és a fok hanyarúságok által meg-törettetett népével visszátérő félben volt *Románnak* a téli szállásokba, midőn egy sietve jött kurir hirtelen visszátéríté őtet. Mihelyt hírt hallott volna *Mavrojeni* Fejedelem a mieinknek közelitése felől, azonnal oda hagyta *Bukurestet* az ő székes fő városát, és attól 5 mértföldnyire távol levő

U U U U

vár-

várba vonta magát, olly szándékkal, hogy leg-ötten által menjen a Dunán, mihelyt a mi seregeink, *Bukureſt*be bé-fzállandanak. A mi seregeink az ő reménységek felett fok eleséget találának Oláh országban, úgy hogy nem szükölködven a Bukovinából és Gálits országbul való bajos és terhes eleség' hordatás nélkül, bővségben tölthetik a telet. A *Koburgi* Herzeg' seregének segítésére a Törtsvári, Temesi és Boz-zai Paszszufokról hasonloképpen bé-nyomulnak a seregek Oláh országba, és a leg-közelebb való határhegyek alatt lévő helységeket foglalják-el.

Ugyan azon időben, mellyben a *Kóburgi* Herzeg Oláh országnak nagyobbik részét, melly *Foksán*nál kezdődven az *Ólt* vizének partjaig terjed, az ő hatalma alá-hó litja, az Erdély országban komandirozo Generális Ur, a Hadi Szerek Vezére, *Hohenlohe* Fejedelem a *Krájovai* környéken, vagy az ugy nevezett *Óstriai Havas-Alföldén* fog meg-fzállani, a hová belép a ő serege a *Vörös Toronyi* és *Volkányi* Paszszufokról. Az első Oláh vég-vidéki Regementnek *Óberſtere*, *Kráy*, a ki az elő-sereget vezeti a *Volkányi* Paszszusnál, már bé-tért is az elő-sereggel *Krajovába*, az egész környéknek fő városába. És e m. f. hónapnak 4-dikén azok a seregek, mellyek eddig a *Vörös Toronynál* állának, *Kinenyről* meg-indultak, *Rinniknek*, *Oknának* és a körül lévő helységeknék el-foglalására. 6-dikén maga a Fejedelem Ur is követte az ő seregeit, és 6-dikán a meg-mozditott seregeknek mindnyájoknak Oláh országban kellett lenniék.

A Horváth országi vég-vidékeknek hofzszában mindenütt nagy mozgásban vagynak a mi fegyvereseink; mert az ellenségnek egész hatalma *Bofznyában*, mellyhez kaptolták magokat a *Bulgárok*, *Romeliaiak*, és *Álbániaiak* vagy *Arnauták*, öfzve-vetett erővel által

akar

akar tsapni a mi földünkre. Az ő feregei el-terjednek egész *Rakovitzáig* és a *Likkáig*, egész odaig, a hol *Vukásovits* az ő szabad feregével az egész nyáron által veszteglett és várván várta az ellenséget. Nem tudatik még merre fogja az ellenség az ő fegyverét fordítani, azért mindenfelé gyűlnek a' mi feregeink. Ambár az ő népe hatalmas és az ő szándéka veszedelmes, mivel három helyeken akar meg-támadni bennünket; mindazáltal bátran megyen ellene a mi népünk, *Voinitsnál*, *Karlovitz* alatt az első pósta-állásnál a *Szluini táborig* *Batalljon*, a környékbéli nép és a *Fő Hertzeg Ferdinándnak* 3-dik *Batalljona* várja az ellenséget. A *Karlovitziak* sem veszik tréfára a dolgot, hanem a mijek vagyon, öszve-szedik; egy posztó-fabrikához 80 emberek rendeltettek, hogy a hidat szalmával és szurokkal bé-takarják, és ha talál az ellenség jönni, azt fel-gyujtsák és le-szaggafsák. — Már bizvást jöhet az ellenség akármelly nagy erővel, a mi feregeink készen várják; még ugy fordulhat, hogy 3 vagy 3 tüz közzé ejtik. *Csernell* Generális Ur számba sem vévén a komor időt, a roz útakat és egyéb fokféle bajt, 7 *Batalljon* gyalogsággal útnak indult *Zvornik* felé. *Özterreikher* *Óberster* Ur egynehány *Batalljonokkal* hasonlóképpen meg-indult *Sabátzbul* azonképpen *Zvorniknak*, a ki előtt előre el-ment *Davitovits* *Fő Hadnagy* kevés néppel a *Tót országi* szabad feregből. Némelly feregek *Bellina* felé letnek, mások megint más útra tértek. Egy szóval egyszerre úgy meg-elevenedik minden, mintha tsak most kezdődnék a táborba-szállás.

A *Skutari Bafa* felől azt hirtelik, hogy ő kegyelme betegen otthon maradt, sebét gyógyítván; hanem mindazáltal az ő feregeit el-küldötte *Bosznýába*, holott meg is érkeztek immár, és a mint tudva vagyon a *Bosznýákok* mellé állottak.

Külföldi tudósítások.

Frantz országban Oktob. 6-dika után ugymint a mellyen a Király az ő nemzetségével együtt Ver-fzellyből mintegy 20-ezer emberektül kéfértetvén Párisba kéntelenítettett menni, egészen le-tsendefedett a zürzavaros közfégnék dühöfsége; az óltától fogva mindennek rendes folyamata vagyón. — Az *Orléáni* Hertzeg Londonban vagyón immár, a honnan levelet is küldött az ő hitves tárfának Párisba. Az ő barátjai azt hirdotik felöle, hogy rövid idő múlva megint visszfa fogna térni Londonbul és minden rágalmazóit meg-szégyeníteni; hogy a Király az Anglusoknak meg-tsendefítettése végett küldötte volna ötet, mivel ezek meg-sértetteknek vallják magokat, hogy az ő kereskedő hajóiknak meg-nem engedtetett a frantzia kikötő helyeken ki-rakodni. Mások, a kik nem akarnak az *Orléáni* Hertzeg barátjainak hivattatni, még mind azt állitják, hogy a Hertzeg 3 millio forintokkal meg-fogadta volna a népet zenebonának indítása végett, és azokáért az udvartól titkos követfégnék szinfogása alatt számkivettetett volna az országbul. Az igazság illyen fontos dologban nem maradhat sokáig el-rejtve. — A Királynak jelen való mulatása Párisban, ámbár az ő akaratja ellen történt Párisba való jövele, mindazáltal koránt sem olly kedvetlen, mint nemellyek vélik, a nép szereti az ő Királyját, mellynek mindennap látja példáját. Az el-múlt hónapnak 18-dikán igen együgyü öltözetben, bottal a kezében ment a Király egy közel lévő faluba, tsak egyedül *Liánkurti* Hertzegtől kéfértetvén. Vissza-jövet ő Felsege 3000 nemzeti gárdákat találá parádeben a mezőségen, a kiket *Lá Fáyett* Márki mustrál vala. Ő Felsege minden sorokat által-járván, bizonyítá tetfszését a gárdának; 300 fiatal polgárok egyen-

öltözetekben egymásnak kezét adának és három
 sorosan fél karikát formálának körülötte, a népnek
 tolyakodásától őrizvén őtet; mellyre a musikusok a
 nemzetnek kedves nótáját jádzák vala; és ebben az
 állásban méne-el a gárda a Király előtt és fel szóval
 kiálta: *éljen a Király!* Ezen parádénél nagy zápor-
 első mosta-meg a Királyt és a népet, mellyen maga
 a Király szivefsen nevetett és megint gyalog visszaza-
 tért. A Királynak ezen szivefségén, hogy tudniillik
 polgári öltözetben, minden pompa és strázsza nél-
 kül jelent-meg, annyira meg-illetődött a nép,
 hogy akar darabokra kontzoltatná magát érette. —
 Október. 18 - dikán parantsolatot adott a Király, hogy
 portéka, elefég és ital, melly a Királynak és az ő
 nemzetségének számára Párisba hordatik, a vám alá
 vettessék, és hogy senki, akár ki legyen az, semmi
 szinfogás alatt ment ne legyen a vámtól. — Az ártat-
 lan kenyér-fütőnek özvegyét, a kit a dühös nép 21-
 éikén agyon vert vala, [fok lisztet és gabonát gon-
 dolván nála lenni, holott egy két kenyerenél nem vala
 több egész tehetségében] a Király 2300 forintot kül-
 dött a *Liánkurti* Hertzeg által azon ajánláfsal, hogy to-
 vább is fogná segíteni. A polgárok is igyekeznek a
 boldogtalan özvegynek forrát könnyebbíteni. — Egy-
 néhány Navarrai deputátusok meg-nehezteltek a-
 zon, hogy a Királynak titulusából el-hagyattattak e-
 zen szavak: *Navarrának Királya*. A gyülekezetnek
 ellenvetése vala, hogy már elég szó beszéd tartatott
 volna az eránt, és illetlen volna több napokat azzal
 vesztegetni, hogy minek kellefsék a Királyt kerefsztelni.
 Meg-maradt tehát ez a végezés, hogy azon titulus-
 hoz: *A Frantziák Királya*, más hozzá ne ragasz-
 talsék. Mivel sokan a gyülekezetnek tagjaiból el-
 akarták a gyülekezetet hagyni, meg-határozott te-
 hat-

hát, hogy ezután okvetetlen ne adassanak többé me-
nedék levelek. — Az első gyűlésben, melly Oktob.
19-dikén tartatott Párisban, el-végeztetett, hogy a Király-
hoz deputásusok küldettségének, a kik ő Felfégre elei-
be ezen gyűlekezet szeretetének és tisztelttének bizony-
ságát vigyék. Azóltától fogva meg-vagyon a Király
terhelve a sok deputátziókkal. A kérdés, vallyon a pa-
pi jószágok az országé é, és annak hasznára fordittat-
hatnak-é viszont elő-hozatott, de még ezen kérdés
el-nem igazittatott. — A Lotharingiai Regementnek
fel és al-tisztjei és köz-emberei a hazát meg-ajándékoz-
ták egy hónapi zsoldjokkal. — Egy 120 ezrtendős
vén, a ki 30 ezrtendőket élt vala XIVdik Lajos Ki-
rály alatt, a nemzeti gyűlekezet előtt meg-jelent, és
szerentséltette a gyűlekezetet, hogy el-tördelték a rab-
ságnak békóiti; az egész gyűlekezet az ő látásán
fel-emelkedett az ő üléséből, és rövid és ékes beszéd-
del fogadta ezen tisztes vént.

Lengyel ország. A Lengyel ország gyűlésen nap-
ról napra nevededik az egyenetlenség. Még semmi lá-
tatja nintsen, hogy a Rendek a Hazának boldogítá-
sára leg-kifsebbet végeztek volna. A külföldiek előtt
nagy és hatalmas embereknek akarnak láttatni, azért
szaporitják annyira hadi népeket, hogy már 50-ezer
emberek vagynak Pruszszus országbul hozott fegyve-
rekkel fel-készülve, a kik az országnak és lakosoknak
terhére vagynak, mivel semmi rendtartás nintsen kö-
zöttök, és a köz-katona szintűgy valamint az ő tiszt-
je szabad akaratját követi, elől-járóinak szavát nem
fogadja, a szegény lakosokat nyomozza és sok illet-
lenféget követ-el rajtok. Az országnak belső állapot-
ja szánakozásra méltó, ugy hogy a parasztság az ő
nehéz sorsátul meg-akarván szabadulni feles számmal
szökik a Pruszszushoz. Az utóbbi gyűlésekben olly

lokat perlekedtek az eránt, hogy kik legyenek a Brigadé-
 rok kiváltképpen pedig az esmeretes orátor *Szuchodolszky*
 annyi ellenvetéseket hozott-elő, hogy végtére Oktob.
 9-dikén meg-útván a nézők a fok haszontalan szó-sza-
 poritást, olly lármát indítanak, hogy végtére kente-
 len volt vele, a gyűlésből ki-menni. Midőn az or-
 szág' gyűlésnek marfallja ezen illetlen dolgon fel-szó-
 val panaszolkodott volna a jelen volt község előtt,
 mellyek meg-szóllamlának, és jelenték, hogy mel-
 lán fel-búzdulhatak a község az illyen tsalárd igyeko-
 zeten és máfak ellen való mesterkedésen, mint a melly
 nem illik arra a helyre, a melly az igazságnak szen-
 tetett-fel. Mellyre meg-határozott, hogy a hadi
 kommissióra hagyattasék az apró dolgokat el-igazítani,
 és a Királyra légyen bizva a Brigadéroknak választa-
 tása. Ezen alkalmatossággal a koronának-konfoedera-
 tios-Marfallja *Malakkovszky* monda: hogy már egy
 elzétendőtül fogva volna az ország' gyűlésnek marfallja,
 és az ő kívánczóságainak még egyikét sem látná bé-tel-
 lyesítve. Inti tehát megint az ország' gyűlését, hogy
 a drága szempillantásoknak hasznát vegye; mert ha a
 mostan háboruba kötelezett hatalmanságok a télen bé-
 tetséget találnának kötni, a gondviseles talán meg nem
 engedné többé a Lengyel Rendeknek, hogy azon dol-
 gokat véghez vigyék, mellyek nélkül nintsen boldo-
 dogulása a hazának. — Egy irás nagy kedvet talál a
 Lengyelek előtt, mellynek szerzője meg-bizonyítja,
 hogy Lengyel ország a polgárokbul és tehetősobb me-
 zsei gazdákbul fel-állított harmadik rend nélkül soha
 sem léssen egyéb mint 100-ezer emberekbül álló oli-
 garchia (olly országulás módja, mellynél tsak a neme-
 tek uralkodnak) a mellyben más 6, 7 millió embe-
 rek találatnak, a kiknek, sem szabadságok sem pol-
 gári existentiájok nintsen, hanem úgy tartatnak mint

rabok és tereh hordozó barmok. Ugyan ezen dolgot vették tárgyula következendő gyűlésben is, mellyben a városi adónak fellyebb-veréséről tanátskoztak. Ez szolgáltatót, alkalmatofságot a Litvai követnek is *Nyemevitz* Urnak a Rendek eleibe valóterjesztésre, melly kegyetlen-fég volna egy rendet nehéz terhekkal meg-terhelni, a mellynek mindent el-kellene szenvednie, mivelhogy nintsenek nekie szószóllói a gyülekezetenben. Ezek ugyanmond, tartják költséggel a fel-állittandó hadat, és mi az ő fiaikat ki-rekesztyük a katona-tiszti hivataloktól. Egyfzersmind javaslá, hogy szabad legyen a harmadik Rendnek is ezután követeket küldeni az országgyűlésére. *Suchodolszkynak* ellenvetéseire, a ki nem itélé tanátsosnak, hogy a polgári rendnek deputátusai az országgyűlésnek tagjai legyenek, hanem hogy szabad legyen nekik az ő panaszszokat a gyűlés eleibe terjeszteni, azt felelte *Nyemevitz* Ur, hogy a polgárt ollybá kell tartani mint ember-társot, a ki a mezei gazdával együtt, az országnak lelké, és azért jobban kell vele bánni, hogy sem eddig történt. *Szuthorzevsky* helyben hagyta ezen helyes vélekedést és mind az ő leveleiből, mind a mellyeket a hadi kommissio vett öreg Lengyel országból, ki-mutatta, hogy ebben az esztendőben 7000-nél több lakosok mentek ki az országbul, és többnyire a Prufszus földére költöztek, a hol kiki 3 aranyt tenyerére, és 10 szabad esztendőkre házat és földet kap.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.